

«هنر نو» جنون تزئین و نخستین سبک بین المللی طراحی

پدیدآورده (ها) : شهامی پور، شروین

ادبیات و زبانها :: گلستانه :: مهر 1379 - شماره 21

از 67 تا 68

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/318362>

دانلود شده توسط : وحید شاکر

تاریخ دانلود : 12/04/1394

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

یوجین گراسه - پوستر موتور و اتومبیل - ۱۸۹۹

دیمیتر دوپس گالانیس - کاریکاتور - تفسیر استعمال فرانسه - ۱۹۰۲

طراحی گرافیک از ویکتورین

تا پست مدرن (۳)

«هنر نو»

جنون تزئین و نخستین سبک بین المللی طراحی

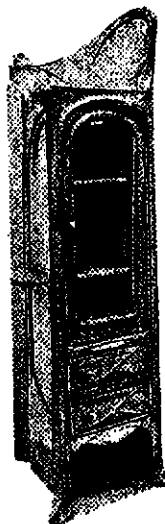
ترجمه شروین شهامی پور

سمبولیسم رمانتیک پیش رافائلی را با اشتیاق عملی به طراحی اصلاح‌گرایانه، دزمه آمیخت. طرح جلد کتاب مک‌مردو با نام کلیساهای شهرین Wren's City Churches که عزیمتی چشمگیر از شیوه متداول گوتیک بود، بن‌مایه‌های ارگانیک و برگ‌دار مشخصه «هنر نو» را به کار گرفت. از میان منابع مستقیم این طرح جلد می‌توان از چاپ‌های

کلیشه چوبی هوکوسایی Hokusai و تصویرسازی‌های بلیک Blake برای «ترانه‌های معصومیت» Songs of Innocence نام برد.

از دیگر پیشروان انگلیسی «هنر نو» آوبری بردزلی بود که کیفیت مرموز به فرهنگ لغات جدید خطی افزود، به جز او باید از سی‌اف‌ای ویسی C.F.A. Voysey نام برد که به گسترش «هنر نو» انگلیسی در سراسر قاره یاری رساند.

«هنر نو» که در میان دو جنبه «هنر به خاطر هنر» و

هناری زیمار - ۱۹۰۲ - ۱۹۰۴ -

جنون تزئین، هیستری خطی، بیماری غریب آرایه، سبک رایگان برای همه، عناوینی بودند که در اواخر قرن نوزدهم برای توصیف «هنر نو» - نخستین سبک بین‌المللی طراحی - به کار می‌رفت. از دهه ۱۸۸۰ تا آغاز ننگ جهانی اول «هنر نو» طغیانی بود در برابر تمامی سب‌پذیری ویکتورین^۱، نوعی حس‌پذیری اشباع شده مان طور که در گذشته بود.

شارحان این سبک امید زیادی داشتند که در مامی جنبه‌های طراحی انقلابی برپا کنند تا بتوانند میارهایی متناسب با عصر جدید بیافرینند و منتقدی سنزئو را یکی از خیالی‌ترین نوآوری‌ها در تاریخ راحی نامید. هنر نو Art Nouveau که برخلاف نامش ترکیبی فرانسوی است، در انگلستان - سرچشمه هنر شرو اروپای قرن نوزده - متولد شد. این سبک، زاده فصل جنبش «هنر و صنعت»^۲ بود به ویژه به شکلی که وسط آرت‌وراج، مک‌مردو اجرا می‌شد که تمایل به

طی دهه ۱۸۹۰ سبک Jugendstil (سبک جوان Youth Style) آلمانی و کمی پس از آن شیوه انفصال، Secession در اتریش که با لبه‌های تیز و گرافیک گوشه‌دار مشخص می‌شد رواج یافت. این شیوه تا حدودی از تکنیک‌های چاپ شمالی و تزئین حروف نگاری تا حد ناخوانایی، سرچشمه می‌گرفت. شیوه انفصال، بعدها از چارلز رنی مکینتاش Charles Rennie Mackintosh و مکتب گلاسگو تأثیر پذیرفت. این مکتب در طراحی به قرینه‌سازی با خطوط مستقیم گرایش داشت که کناره‌گیری‌اش از سبک تماماً تزئینی هنرنوه اجتناب‌ناپذیر می‌نمود.

در آمریکا با آن که هنرنوه هیچ‌گاه سبکی مسلط و حاکم نبود اما در برهه‌ی از زمان متداول شد. شیشه‌های Fevrié تیفانی، تزئینات معماری گونه سلتی لوئیس سالیوان و پوسته‌های ویل بزدلی همگی از اروپا سرچشمه و الهام گرفتند. در اسپانیا آنتونی گاودی Antoni Gaudi معمار و دیگر نمایندگان مدرنیست آینده را از منظر گرافیک در سطوح موج‌دار و طرح‌های متحرک می‌دیدند. در ایتالیا سبک آزاد Stile Liberty هیچ‌گاه هویت کاملاً ملی نیافت و سبک اصیل‌تر نووچنتو Novocento با شروع قرن جدید رشد کرد. این رشد به دنبال فراخوان شاعر و سیاستمدار ایتالیایی گابریله د.آنونزیو Gabriele D'Annunzio به بازگشت به رمانتیسم آغاز شد. در هلند دو نقاش و طراح پوستر هنرنوه، یان توورپ Jan Toorop و یوهان تورن پریکر Johan Thorn Prikker شورش را بر ضد محاصره جهان به وسیله نمادگرایی عرفانی، برپا کردند. در سال ۱۸۹۴ هنری ون د ولد Henry Van de Velde (طراح و معمار بلژیکی و مؤسس مدرسه هنرکاربردی که بعدها به باهاوس Bauhaus تبدیل شد) نظریه یک هنرنوه، an Art Nouveau را مطرح کرد. او عقیده داشت که طرح خوب نوشداروی اجتماعی است و نوشت: «راسکین و موریس^۵ زشتی را از دل آدمی بیرون راندند، من از عقل و فهم او، ون د ولد جنبش جدید را راهی می‌دانست که از طریق آن هنر و صنعت می‌توانستند به تصویری از آینده دست یابند. در حالی که سبک تزئینی هنرنوه در نهایت محدود شد و از تحقق بخشیدن به چنان تصویری ناتوان ماند، اما سکویی را برای مدرنیست‌ها بنا کرد تا از آن برای رسیدن به تصویر آینده مورد نظر ون د ولد بهره گیرند.

پانوشته‌ها:

۱. گلستانه ۱۹

۲. گلستانه ۲۰

۳. نژاد هندواروپایی که در انگلستان و اسپانیا... گسترش یافت.

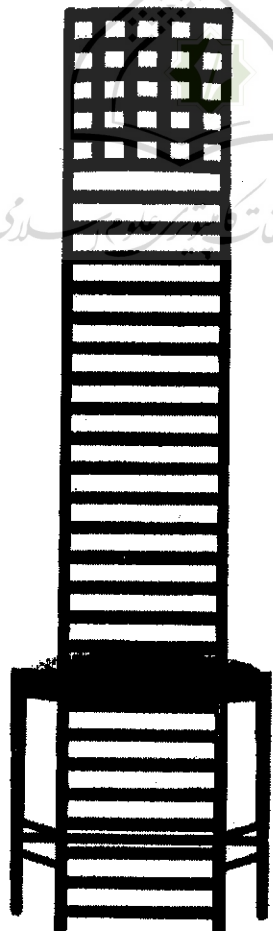
۴. Kitach زیبایی مبتذل

۵. گلستانه ۲۰

۶. همان

کامفورت تیفانی Louis Comfort Tiffany در نیویورک بودند. سبک جدید را با تغییر مسلک‌شان عامه‌پسند کردند و از راه نوعی تجارت‌گرایی سخت‌ظالمانه، آن را به سبکی مبتذل و بی‌اهمیت تبدیل کردند. در حالی که یک زبان مشترک شکل، شیوه‌های گوناگون هنر نوه را به مبدأ واحد مرتبط می‌ساخت. اگرچه شیوه‌ها در هر کشور به صورت‌های مختلف گسترش یافت. در انگلستان، فرم‌های جدید ساده شده دکوراسیون مناسب را بکته می‌کرد، در فرانسه سبک مدرن از حسی رشد می‌کرد که دکوراسیون به شکل دیکته کرده بود.

«هنرنوه» در اوایل دهه ۱۸۸۰ که اکتاوماوس Octave Maus محفل بیستم (Cercle des XX) را در بروکسل تأسیس کرد، وارد بلژیک شد. بعدها بسط و پیشرفت «هنرنوه» در بلژیک زیبایی‌شناسی آزاد la Libre Eshtetique را پدید آورد که پیروان‌اش از سبک خطی شلاقی که در بروکسل چیرگی داشت حمایت می‌کردند. این شیوه «هنر نو رفیع» High Art Nouveau نام گرفت و ویکتور هور تا با طراحی خطی‌گرایی متشنج خود از این شیوه پیروی می‌کرد.

چارلز رنی مکینتاش
صندلی با پشت بلند نردبانی - ۱۹۰۲

زیبایی‌شناسی کارکردی، به دام افتاده بود ترکیبی غریب از هنر، تصنع و کارایی را به نمایش گذاشت. مانند اکثر چیزهایی که اصرار بر تماماً نو بودن دارند، نتوانست به باز تعبیر گذشته بپردازد: نگاه به هنر شرق پرتو تازه‌یی به طراحی اروپایی افکنده بود و هنر روکوکو تا اندازه‌یی در این حیطه به وام گرفته می‌شد، دست نوشته‌های تذهیب شده سلتی^۳ Celtic به خاطر وحدت در طراحی و دور دستی رمانتیک‌شان تحسین می‌شدند.

از میان طراحان هنرنوه، جمال‌پرستان انتزاع خط منحنی‌ها و گل‌وبرگ را به صورت آسایشی بازگوشانه و معمولاً کارکردی از شکل قرار دادی مورد استفاده قرار می‌دادند. با وجود این و علی‌رغم هدف‌های انقلابی ادعایی، گاهی اوقات میان علائق سبک و احمقانانه طبقه متوسط گرفتار می‌شدند. در واقع طرح‌های «هنرنوه» سطح ساختارها را به همان اندازه مبهم می‌ساخت که تزئینات بیمارگونه ویکتوریایی چنین کرده بودند. فرقه دیگری از کارورزان «هنرنوه»، فرقه به اصطلاح «زوال یافتگان»، با تمام وجود در زیاده‌روی‌های این سبک غرق شدند و در افسون‌شدگی با عرفان، سلسله مراتبی از ایزد بانوان و حوری‌های غریب را به وجود آوردند که همزمان غیرطبیعی، خیالی، اسرارآمیز و به طور قطع کچی^۴ بودند.

دیگر طراحان «هنرنوه» که به هنر به عنوان خدمتگار زندگی نگاه می‌کردند، در جست‌جوی راه‌هایی برای به کارگیری آموزه‌های فن‌آوری نوین در هنر بودند. این گروه بیشتر به اشکال معماری گونه فرم‌های ارگانیک علاقه‌مند بود و معمولاً خود را با ساختارهای منطقی و هندسی سرگرم می‌کرد. لوئیس اف.دی Lewis F. Day از جمله طراحان منتسب به این گروه می‌گوید: «خواه، ناخواه، ماشین، قدرت بخار و الکتریسته... حرف‌هایی برای تزئین آینده خواهند داشت.» در واقع افسراد کار آزموده‌تر میان این مدرنیست‌های اولیه بر این باور بودند که ماشین می‌تواند زیبایی را همانند ترقی و آسایش در جامعه منتشر کند و «هنرنوه» به راستی نخستین هنر تجاری بود که به خدمت ارتقای مداوم زیبایی محصولات صنعتی در آمد.

انقلاب «هنرنوه» با کتاب‌ها و مجلات هنری که به یاری شیوه‌های اقتصادی چاپ به سهولت در دسترس قرار می‌گرفتند در سراسر اروپا گسترش یافت. «هنرنوه» به عنوان نخستین تغییر اساسی سبکی، که عهدعتیق دیگر تأثیر چشمگیری بر آن نداشت، به یک مد عمومی و نیز پلی به سوی قرن بیستم تبدیل شد.

موسسان Savvy در اروپا و ایالات متحده که شامل جولوس وینرگراف Julius Meier-Graefe در مونیخ، ساموئل بینگ Samuel Bing در پاریس آر تور ال لیبرتی Arthur L. Liberty در لندن و لوئیس